

بسمه تعالی

معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳
بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	
<p>به استناد ماده (۲۳) قانون برنامه و بودجه (طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای و سرمایه‌گذاری شرکت های دولتی که تمام یا بخشی از تامین مالی آن در قبال موافقتنامه متبادله در سال ۱۳۹۱ یا ۱۳۹۲ با معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهوری انجام شده است) و نظام فنی و اجرایی کشور (طرح ها و پروژه‌های مربوط به مدیریت، پدیدآوری و بهره‌برداری طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری دستگاه های مشمول ماده ۱۶۰ قانون برنامه چهارم توسعه و ماده ۲۲۲ قانون برنامه پنجم توسعه)، باتوجه به تغییرات و شرایط جدید ثبت سفارش واردات کالا، طبقه‌بندی و اولویت‌بندی کالاهای وارداتی و قیمت ارز، این دستورالعمل که به تصویب شورای عالی فنی رسیده و شامل دو روش می‌باشد، به منظور جبران آثار ناشی از افزایش قیمت ارز، در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل نرخ پیمان و فاقد پرداخت هرگونه مابه‌التفاوت (بجز ردیف ۸ و بند ۲ روش "ب") که آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده تجهیزات و یا مصالح) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده و پیمان براساس آن منعقد شده باشد به شرح زیر اعلام می‌گردد تا دستگاه‌های اجرایی ضوابط این بخشنامه را به کارکردهای پس از ۱۳۹۱/۱/۱ تا ۱۳۹۲/۱۲/۲۹ اعمال و این مبلغ را به صورت قطعی برای جبران آثار تغییر قیمت ارز پرداخت کنند.</p> <p>۱- مبلغ جبرانی با انتخاب پیمانکار (یا سازنده تجهیزات و یا مصالح) براساس یکی از دو روش "الف" یا "ب" محاسبه و پرداخت می‌شود، هر کدام از روش‌ها که توسط پیمانکار انتخاب و براساس آن صورت حساب ارائه و پرداخت گردد تا انتهای کار مبنای عمل قرار گرفته و اعمال و پرداخت رقم حاصل از روش دیگر مجاز نیست.</p> <p>۲- در قراردادهای فاقد تعدیل، استفاده از بخشنامه شماره ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱ با موضوع نحوه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل (به علت پوشش ریسک ناشی از تغییر بهای عوامل ناشی از هدفمندی، تغییر قیمت ارز و...) به منزله استفاده از روش "ب" این بخشنامه می‌باشد. لذا دیگر استفاده از روش "الف" مجاز نیست.</p> <p>۳- در کارهایی که بر اساس مواد ۲۷ و ۲۸ قانون برگزاری مناقصات واگذار شده است، زمان تصویب در هیأت سه نفره ترک تشریفات باید قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ باشد و مبلغ جبرانی حاصل از هر یک از روش‌های «الف» یا «ب» با اعمال ضریب ۰/۸۵ ملاک عمل قرار می‌گیرد.</p>	

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳
بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	
<p>۴- در پیمان‌های ریالی جاری مشمول تعدیل که بخش‌های خرید (تجهیزات و یا مصالح) قرارداد، ریالی و فاقد تعدیل و مابه‌التفاوت می‌باشد، حسب مورد استفاده از ضوابط روش «الف» یا «ب» مجاز است (خریدهای داخلی مشمول روش الف نیست).</p> <p>۵- برای قراردادهای مشمول این بخشنامه، پرداخت هرگونه وجه دیگری بابت تغییر قیمت ارز مجاز نیست.</p> <p>۶- برندگان مناقصاتی که پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده ولی هنوز پیمان مبادله نشده است نیز می‌توانند از ضوابط این بخشنامه استفاده نمایند.</p> <p>۷- دستگاه اجرایی موظف است اسناد اعمال و پرداخت این بخشنامه را در قالب پیوست ۱ به دبیرخانه شورای عالی فنی ارسال کند.</p> <p>۸- در صورت پیش‌بینی مابه‌التفاوت در پیمان، با درخواست پیمانکار و توافق کارفرما و حذف مابه‌التفاوت به‌طور کامل از پیمان، ضوابط این بخشنامه اعمال می‌شود. در هر حال نباید مواردی به صورت همزمان مشمول دریافت مابه‌التفاوت نرخ و بخشنامه حاضر شود.</p> <p>۹- بخشنامه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل (۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱)، با شرایط زیر برای کارکردهای مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ تمدید می‌شود.</p> <p>۹-۱- اعداد مندرج در جدول شماره ۱ (ضریب t) در بخشنامه یادشده، برای هر دوره سه ماهه در سال ۱۳۹۲، با اعمال ضریب ۱/۰۳ افزایش یابد. بنابراین برای دوره‌های سه ماهه اول تا چهارم سال ۱۳۹۲، ضریب t به ترتیب برابر ۱/۳۱، ۱/۳۵، ۱/۳۹ و ۱/۴۳ خواهد بود.</p> <p>۹-۲- آخرین مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار، قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۷ به قبل از تاریخ ۱۳۸۹/۹/۲۸ اصلاح می‌شود.</p> <p>۹-۳- در پیمان‌هایی که به روش ترک تشریفات مناقصه واگذار و صرفاً برای تکمیل کار پیمان اولیه (که واگذاری آن به صورت مناقصه بوده است)، با شرایط و نرخ پیمان اولیه منعقد شده است، نیز با اعمال ضریب ۰/۸۵ مشمول این بخشنامه می‌شوند.</p> <p>۱۰- قیمت‌های جدیدی که پس از ۱۳۹۱/۵/۱ تعیین شده اند مشمول ضوابط این بخشنامه نمی‌شوند.</p>	

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳

موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل

روش الف) تعیین تفاوت قیمت ارز

۱- این بخش از دستورالعمل برای محاسبه و پرداخت تفاوت قیمت ارز در پیمان‌های ریالی فاقد تعدیل و هرگونه تفاوت بها است که با مجوز کارفرما خرید مواد، قطعات، تجهیزات و خدمات موضوع قرارداد به صورت ریالی با سهم ارزی مستقیم، توسط پیمانکار یا سازنده ایرانی به نفع فروشنده خارجی به روش معتبر مورد تایید کارفرما اقدام شده و خرید اقلام مذکور طبق قرارداد به عهده و هزینه پیمانکار (یا سازنده) است.

۲- در این گونه قراردادها تفاوت قیمت ارز با فرض M بزرگتر صفر از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$$M = 1/06 \left[\frac{C_i}{C_0} - (1/1 + 0/01 \times r) \right] P$$

M = مبلغ مابه‌التفاوت ناشی از تغییرات قیمت ارز (ریال)

C_0 = قیمت ارز مرجع، در اسفند ۱۳۹۰ (دلار برابر ۱۲۲۶۰ ریال و سایر ارزها با نسبت تبدیل به نرخ رسمی اعلامی بانک مرکزی در ابتدای اسفند ماه ۱۳۹۰)

تبصره: چنانچه در پیمان‌هایی که بر اساس تجزیه بها و یا دیگر اسناد ارایه شده از سوی پیمانکار، در مرحله واگذاری کار و انعقاد قرارداد، آثار افزایش قیمت ارز در ضریب پیشنهادی پیمانکار لحاظ شده باشد، قیمت‌های بالاتر برای ارز پیش‌بینی شده در پیشنهاد قیمت، جایگزین C_0 می‌شود.

C_i = قیمت ثانویه ارز که با توجه به جدول شماره ۱ تعیین می‌شود.

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳	

موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل

جدول شماره ۱

زمان	۱۳۹۱/۱/۱ لغایت ۱۳۹۱/۴/۳۱	۱۳۹۱/۵/۱ لغایت ۱۳۹۱/۵/۳۱	۱۳۹۱/۶/۱ لغایت ۱۳۹۱/۷/۲	۱۳۹۱/۷/۳ و به بعد
معیار تعیین C _i	بر اساس اسناد تسویه با بانک عامل	۱۶۳۵۰ ریال (برای هر دلار)	۱۷۷۵۰ ریال (برای هر دلار)	نرخ اعلامی مرکز مبادلات ارزی

۲=تعداد ماه سپری شده پس از اسفند ۱۳۹۰ که قیمت ثانویه ارز در آن ماه تعیین شده است. (مثال: در صورتی که دوره تعیین قیمت در مرداد ماه ۱۳۹۱ قرار گیرد آن گاه : ۲=۵ و در خرداد ماه ۱۳۹۲ آنگاه : ۲=۱۵) ضمناً مقدار ۲ در مدت اولیه پیمان و در زمان تاخیرات غیر مجاز افزایش می‌یابد و برای کارکردهای انجام شده در دوره تاخیرات مجاز افزایش نمی‌یابد.

$P =$ آن قسمت از مبلغ ریالی ثبت سفارش شده یا ارزش معامله شده به روش مورد تایید کتبی کارفرما (حسب مورد) برای خرید مصالح و تجهیزات مشمول مابه‌التفاوت قیمت ارز یا مبلغ معادل ریالی برای خدمات ارزی منظور شده در قرارداد در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ (در صورتیکه P بر اساس میزان ارز واریزی تعیین شود، برای تبدیل آن به ریال باید از نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، نرخ اعلامی بانک مرکزی در تاریخ ارجاع کار استفاده شود) و در هر حال باید $(\sum P \leq K P_0)$.

$K =$ درصد ارزیابی قرارداد (اگر در قرارداد درج نشده باشد با توجه به مشخصات فنی پروژه به صورت مستدل از سوی پیمانکار پیشنهاد و توسط مشاور بر اساس نرخ ارز مندرج در قرارداد و در صورت عدم درج، نرخ اعلامی بانک مرکزی در تاریخ ارجاع کار به دقت تعیین و پس از تصویب کارفرما به عنوان پیوست لاینفک قرارداد لحاظ و ملاک عمل قرار می‌گیرد)

$P_0 =$ مبلغ اولیه قرارداد (ریال)

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳

موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل

۲-۳- مبلغ مابه‌التفاوت قیمت ارز طبق روال تعیین شده برای پرداخت هادر پیمان پس از تسلیم اسناد توسط پیمانکار و پس از اعمال کسور قانونی و قراردادی (به جز کسور مربوط به پیش‌پرداخت) توسط کارفرما پرداخت می‌شود.

۳- تاریخ گشایش اعتبار اسنادی، و یا زمان تسویه با بانک عامل و یا تاریخ معامله ارز به روش مورد تایید کتبی کارفرما (حسب مورد) باید با زمان‌های پیش‌بینی شده در آخرین برنامه زمانی مصوب مطابقت داشته باشد، چنانچه به دلایل ناشی از قصور پیمانکار، اقدام لازم با تأخیر نسبت به برنامه زمانی انجام شود، قیمت مربوط به تاریخ مندرج در آخرین برنامه زمانی مصوب و یا قیمت زمان واقعی تسویه با بانک و یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) هر کدام کمتر بود، ملاک محاسبه و عمل قرار خواهد گرفت. چنانچه تأخیر ناشی از قصور پیمانکار نباشد، قیمت تاریخ واقعی تسویه با بانک یا معامله در مرکز مبادلات ارزی (حسب مورد) قیمت ثانویه ارز خواهد بود.

۳-۱- از این پس، پیمانکار موظف است برنامه زمان‌بندی ارزی را در برنامه زمانی تفصیلی پروژه و محل تهیه و حمل اقلام ارز بر پروژه را در اسناد براساس ضوابط پیمان مشخص و ارایه کند.

۴- باتوجه به محدودیت‌های دریافت ارز با نرخ مرکز مبادلات، در صورت اقدام لازم و عدم قصور پیمانکار، تأخیر مرکز مبادلات در تامین ارز به (تشخیص کارفرما) به عنوان تأخیر مجاز پیمانکار تلقی می‌شود.

روش ب) تعیین تعدیل نرخ پیمان‌ها بر اثر تغییر قیمت ارز

مبلغ جبرانی در پیمان‌های فاقد تعدیل، بر اساس نوع پیمان به یکی از سه روش زیر تعیین می‌شود:
۱- پیمان‌های فاقد تعدیل که پرداخت صورت وضعیت کارکرد بر اساس فهرس بهای پایه یا فهرست‌بهای خاص مصوب شورای عالی فنی صورت می‌گیرد:

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳

بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران

موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل

در این پیمان‌ها، پیمانکار برای کارهای انجام شده در فروردین ۹۱ و پس از آن، همراه با تهیه صورت‌وضعیت کارهای انجام شده موضوع پیمان، صورت‌حساب جداگانه‌ای که مربوط به ضوابط این روش است تهیه و ارایه می‌نماید. مبلغ این صورت‌حساب از رابطه زیر تعیین می‌شود:

$(\alpha_i * \text{مبلغ ناخالص کارکرد در هر فصل فهرست بهای واحد پایه}) = \text{مبلغ جبرانی در هر کارکرد}$

شاخص فصلی (گروهی) دوره انجام کار

$$\alpha_i = \frac{\text{شاخص فصلی (گروهی) دوره سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۰}}{t} - t$$

α_i : ضریب جبرانی برای هر فصل فهرست بهای واحد پایه

t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.

شاخص فصلی (گروهی) پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۲ واقع شده باشد.

جدول شماره ۲

سه ماهه انجام کارکرد	سه ماه اول سال ۱۳۹۱	سه ماه دوم سال ۱۳۹۱	سه ماه سوم سال ۱۳۹۱	سه ماه چهارم سال ۱۳۹۱	سه ماه اول سال ۱۳۹۲	سه ماه دوم سال ۱۳۹۲	سه ماه سوم سال ۱۳۹۲	سه ماه چهارم سال ۱۳۹۲
ضریب t	۱/۰۴	۱/۰۸	۱/۱۲	۱/۱۶	۱/۲۰	۱/۲۵	۱/۳۰	۱/۳۵

۲- پیمان‌های منعقد شده بر اساس ضوابط بخشنامه شماره ۱۰۰/۱۴۲۸۲۵ مورخ ۱۳۸۵/۸/۲۴ و بخشنامه

شماره ۱۰۰/۶۴۰۵ مورخ ۱۳۸۹/۲/۴ (حتی با وجود پیش بینی پرداخت مابه‌التفاوت):

$(\beta_i * \text{مبلغ ناخالص کارکرد بر اساس ساختار شکست کار و تغییر مقادیر}) = \text{مبلغ جبرانی در هر کارکرد}$

شاخص رشته‌ای دوره انجام کار

$$\beta_i = \frac{\text{شاخص رشته‌ای دوره سه ماهه چهارم سال ۱۳۹۰}}{t} - t$$

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳
بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل	
<p>β_i: ضریب جبرانی برای هر رشته فهرست بهای واحد پایه (شامل ابنیه، تاسیسات برقی و مکانیکی)</p> <p>t: تورم فرضی که بر اساس جدول شماره ۲ تعیین می‌شود.</p> <p>شاخص رشته‌ای پیوست ۳ تعدیل دوره انجام کار، باید پس از ۱۳۹۰/۱۲/۲۹ و تا پایان سال ۱۳۹۲ واقع شده باشد.</p> <p>۱-۲ در تعیین مبلغ ناخالص کارکردها و تغییر مقادیر، اقلامی که مشمول دریافت مابه‌التفاوت هستند (نظیر: فولادوسیمان) لحاظ نمی‌شوند. در صورتیکه در شکست کار (WBS) وزن این اقلام دقیقاً مشخص نباشد، از شکست کار مورد نظر هزینه موارد فوق با استفاده از برآورد به هنگام شده این اقلام پس از اعمال ضریب پیشنهادی پیمانکار، کاسته می‌شود.</p> <p>۲-۲- در صورتیکه پیمانکار مطابق بند "و" ماده ۱۱ استحقاق اعمال خاتمه پیمان طبق ماده ۴۸ (ش.ع.پ.) را داشته باشد، ولی عملیات اجرایی را بر اساس همان پیمان ادامه دهد، مازاد عدم انجام تعهدات مالی کارفرما بیش از حدود تعیین شده برای پرداخت خسارت، مشمول تاخیر مجاز است.</p> <p>۲-۳- بندهای ۱-۲ و ۲-۲ در مورد بخشنامه جبران آثار اصلاح قیمت حامل‌های انرژی در پیمان‌های فاقد تعدیل (مورخ ۱۰۰/۳۴۶۴۳ مورخ ۱۳۹۱/۵/۱) نیز نافذ است.</p> <p>۳- در سایر پیمان‌های فاقد تعدیل که برآورد یا پرداخت (از جمله پیمان‌های طرح و ساخت) هزینه آنها بر اساس فهرس بهای پایه، انجام نگرفته است و آخرین روز مهلت ارایه پیشنهاد قیمت از سوی پیمانکار (یا سازنده مصالح و یا تجهیزات) قبل از ۱۳۹۱/۵/۱ بوده است، ابتدا باید دستگاه اجرایی بر اساس نوع عملیات موضوع پیمان، جدول وزنی (بر حسب درصد) مشابهت با فهرس بهای پایه در رشته‌ها یا فصل‌های مختلف را تعیین نماید. پس از تعیین وزن مشابهت درصدی عملیات موضوع پیمان با رشته‌ها و یا فصل‌های مختلف، از روابط مندرج در بند ۱ یا ۲ حسب مورد، برای پرداخت مابه‌التفاوت استفاده می‌شود.</p> <p>۴- در صورت تمدید مدت پیمان بر اساس ضوابط پیمان، در مدت تاخیرات مجاز نیز بر اساس ضوابط فوق عمل میشود و لیکن در مدت تاخیرات غیرمجاز مشابه، ضوابط بخشنامه ۱۰۱/۱۷۳۰۷۳ مورخ ۱۳۸۲/۹/۱۵، شاخص‌های مربوط محاسبه و مبنای عمل قرار می‌گیرند.</p>	

معاون برنامه ریزی و نگارند راهبردی رئیس جمهور

شماره:	۹۲/۵۳۰۲۴	بخشنامه به دستگاه‌های اجرایی، مهندسان مشاور و پیمانکاران
تاریخ:	۱۳۹۲/۰۶/۲۳	
موضوع: نحوه جبران آثار تغییر قیمت ارز در پیمان‌های فاقد تعدیل		
<p>۵- در صورتی که ضریب جبرانی محاسبه شده بر اساس ضوابط یاد شده در هر دوره منفی گردد، ضریب جبرانی برابر صفر منظور می‌شود.</p> <p>محمد باقر نوبخت</p> 		

پیوست ۱- الف

جدول تعیین و پرداخت تفاوت نرخ ارز بر اساس روش الف برای ارز انتقال یافته در تاریخ

	عنوان طرح
	شماره طبقه بندی طرح
	نام مشاور
	نام پیمانکار
	شناسه ملی شرکت پیمانکار
	موضوع پیمان
	مبلغ اولیه پیمان (ریال)
	مدت اولیه پیمان (ماه)
	زمان شروع پیمان
	میزان تاخیر مجاز پیمان تاکنون (ماه)
	میزان تاخیر غیر مجاز پیمان تاکنون (ماه)
	تاریخ صورت وضعیت ارز ارائه شده توسط پیمانکار
	نوع ارز انتقال یافته
	میزان ارز انتقال یافته
	تاریخ انتقال ارز
	روش انتقال ارز
	C_0 قیمت ارز مبنای در نظر گرفته شده
	C_i قیمت ارز انتقال یافته (ثانویه) در تاریخ فوق مطابق جدول بخشنامه ۱
	K_0 (درصد ارزیابی پیمان)
	r (ضریب کاهش)
	P مقدار عملکرد که مشمول مابه التفاوت ارز است (ریال)
	$\sum P$ مجموع عملکردی که تاکنون مشمول مابه التفاوت ارز شده است (ریال)
	میزان مابه التفاوت ارز (m) تعیین شده برای عملکرد P (ریال)
	مجموع میزان مابه التفاوت ارز (m) تاکنون (ریال)

پیوست ۱- ب- ۲

جدول تعیین و پرداخت مبلغ جبرانی نرخ ارز برای دوره کارکرد از تا بر اساس جزء ۲ روش ب (روش سرجمع یا متر مربعی)

عنوان طرح		شماره طبقه بندی طرح		موضوع پیمان									
نام مشاور		نام پیمانکار		شناسه ملی شرکت پیمانکار									
مدت اولیه پیمان		مبلغ اولیه پیمان		زمان شروع پیمان									
میزان تاخیر مجاز پیمان تاکنون		میزان تاخیر غیر مجاز پیمان تاکنون											
فهرست بها	مبلغ صورت فعلی (ریال)	مبلغ صورت قبلی (ریال)	مبلغ صورت وضعیتی قبلی (ریال)	مقدار مابه التفاوت	مقدار ناخالص کارکرد کسر شده بابت ارقام مابه التفاوت بگیر در دوره فعلی	مقدار ناخالص کارکرد (اصلاح شده) مشمول مابه التفاوت ارزش در دوره فعلی	ضریب پیمان	شاخص رشته‌های سه ماهه چهارم ۱۳۹۰	شاخص رشته‌های دوره انجام کار	ضریب t لحاظ شده	ضریب جبرانی β محاسبه شده	مبلغ جبرانی در این کارکرد	مجموع مبلغ جبرانی تاکنون در هر رشته
رشته ابنیه													
رشته تاسیسات برقی													
رشته تاسیسات مکانیکی													
												مجموع مبلغ جبرانی در این کارکرد (ریال)	
												مجموع مبلغ جبرانی تاکنون (ریال)	

مهر و امضاء ذیحساب